

LOKALNE DZIEDZICTWO
KULTUROWE W DOŚWIADCZENIU
MIESZKAŃCÓW WSI

LOCAL CULTURAL HERITAGE
IN THE EXPERIENCE OF RESIDENTS
OF RURAL AREAS

Izabella Bukraba-Rylska
Maria Wieruszewska
Konrad Burdyka

LOKALNE DZIEDZICTWO
KULTUROWE W DOŚWIADCZENIU
MIESZKAŃCÓW WSI

Warszawa 2017

IRWIR PAN Polska Akademia Nauk
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Seria: Problemy Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Recenzja: prof. dr hab. Wojciech Burszta

Redaktor prowadzący: Michał Zgutka

Redakcja i korekta: Małgorzata Uba

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Ilustracja na okładce: rysunki wykonane przez uczniów jednej z badanych szkół

Copyright © by Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN
oraz Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa 2017

Publikacja i badania sfinansowane ze środków Naukowego Centrum Nauki
przyznanych na podstawie decyzji nr DEC-2014/13/B/HS2/00832

ISBN 978-83-7383-876-5

ISSN 2543-5817

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: Mercurius

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki

Spis treści

Wstęp (<i>Izabella Bukraba-Rylska</i>)	7
1. Doświadczenie kultury – propozycje teoretyczne (<i>Izabella Bukraba-Rylska</i>)	19
1.1. Socjologia kultury wobec rzeczywistości kulturowej	20
1.2. Tradycyjna humanistyka, czyli hermeneutyczne rozumienie	24
1.3. Co kryje socjologiczny limbus?	28
1.4. Współczesna humanistyka, czyli ku (syn)estetycznemu doświadczeniu	33
1.5. Znaczenie doświadczenia	37
Podsumowanie	44
2. Krajobraz kulturowy wsi w percepcji wizualnej (<i>Maria Wieruszewska</i>)	45
Wprowadzenie	45
2.1. Inspiracje teoretyczne dla wyboru ujęcia wizualnego w badaniach przestrzeni wsi	47
2.2. Patrzeć, zobaczyć, pokazywać. Analiza materiału empirycznego	57
2.2.1. Patrzeć	58
2.2.2. Zobaczyć	66
2.2.3. Pokazywać	72
Podsumowanie	79
3. Gry i zabawy ruchowe jako element dziedzictwa kulturowego polskiej wsi (<i>Konrad Burdyka</i>)	81
Wprowadzenie	81
3.1. Bogactwo i zanik tradycyjnych gier i zabaw na wsi chłopskiej	82
3.2. Zabawa jako element niematerialnego dziedzictwa	84
3.3. Zabawa a wydarzenia kulturalne na polskiej wsi	88
3.4. Potencjalne instytucje reintrodukcji gier i zabaw ludowych	90
Podsumowanie	93
4. Kultura w doświadczeniu (<i>Izabella Bukraba-Rylska</i>)	97
Zakończenie (<i>Izabella Bukraba-Rylska</i>)	117
Bibliografia	135
Aneksy	147
Aneks 1. Opisy miejscowości	147
Aneks 2. Skompilowany scenariusz rozmowy o niematerialnym dziedzictwie kulturowym	184

Aneks 3. Scenariusz badań fokusowych	189
Aneks 4. Kwestionariusz ankiety	194
Summaries (tłum. <i>Izabela Syskowska</i>)	211
1. Experiencing Local Culture – Goals and Conclusions (<i>Izabella Bukraba-Rylska</i>)	211
2. The Rural Cultural Landscape in Visual Perception (<i>Maria Wieruszewska</i>) ..	219
3. Group Games and Activities as an Element of the Cultural Heritage of Rural Poland (<i>Konrad Burdyka</i>)	226
Contents	235
Noty o autorach	237
Indeks osób	238